

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

THONGVANH PHONEMANY

NGHIÊN CỨU KHẢ NĂNG HẤP PHỤ
MỘT SỐ THUỐC NHUỘM CỦA VẬT LIỆU HẤP PHỤ
CHẾ TẠO TỪ CÂY SEN

LUẬN VĂN THẠC SĨ HÓA HỌC

Thái Nguyên, năm 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

THONGVANH PHONEMANY

**NGHIÊN CỨU KHẢ NĂNG HẤP PHỤ
MỘT SỐ THUỐC NHUỘM CỦA VẬT LIỆU HẤP PHỤ
CHẾ TẠO TỪ CÂY SEN**

Ngành: Hóa phân tích

Mã số: 8.44.01.18

LUẬN VĂN THẠC SĨ HÓA HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Vũ Thị Hậu

Thái Nguyên, năm 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được ai công bố trong bất cứ công trình nào khác. Nếu sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả

Thongvanh Phonemany

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn thạc sĩ, chuyên ngành hóa phân tích, khoa hóa học – Trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên, em đã nhận được sự ủng hộ, giúp đỡ của các thầy cô giáo, bạn bè và gia đình.

Trước hết, em xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc tới TS. Vũ Thị Hậu, cô giáo trực tiếp hướng dẫn, tận tình giúp đỡ và tạo mọi điều kiện để em hoàn thành luận văn.

Em xin chân thành cảm ơn các thầy giáo, cô giáo khoa hóa học, khoa sau Đại học và Ban Giám hiệu trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên đã giúp đỡ em trong quá trình học tập, nghiên cứu.

Cuối cùng em xin gửi lời cảm ơn tới toàn thể gia đình, bạn bè đã luôn bên cạnh, ủng hộ và động viên em trong những lúc gặp phải khó khăn để em có thể hoàn thành quá trình học tập và nghiên cứu.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song do thời gian có hạn, khả năng nghiên cứu của bản thân còn hạn chế, nên kết quả nghiên cứu có thể còn nhiều thiếu sót. Em rất mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo của các thầy giáo, cô giáo, các bạn đồng nghiệp và những người đang quan tâm đến vấn đề đã trình bày trong luận văn, để luận văn được hoàn thiện hơn.

Em xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả

Thongvanh Phonemany

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan	iii
Lời cảm ơn	ii
Danh mục các từ viết tắt	iv
Danh mục bảng	v
Danh mục hình.....	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. TỔNG QUAN	3
1.1. Sơ lược về thuốc nhuộm	3
1.1.1. Định nghĩa và phân loại thuốc nhuộm.....	3
1.1.2. Tình trạng ô nhiễm do nước thải dệt nhuộm ở nước ta	4
1.1.3. Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về nước thải công nghiệp.....	5
1.1.4. Tác hại của ô nhiễm nước thải dệt nhuộm do thuốc nhuộm.....	5
1.1.5. Nguồn phát sinh nước thải trong công nghiệp dệt nhuộm.....	6
1.2. Giới thiệu chung về tím tinh thể, metyl đỏ	7
1.2.1. Tím tinh thể.....	7
1.2.2. Metyl đỏ	8
1.3. Giới thiệu về phương pháp hấp phụ	8
1.3.1. Các khái niệm	8
1.3.1.1. Sự hấp phụ	8
1.3.1.2. Giải hấp phụ.....	9
1.3.1.3. Dung lượng hấp phụ cân bằng.....	9
1.3.1.4. Hiệu suất hấp phụ	10
1.3.2. Các mô hình đẳng nhiệt hấp phụ	10
1.3.3. Động học hấp phụ.....	12
1.3.4. Hấp phụ trong môi trường nước	14
1.4. Phương pháp phân tích xác định hàm lượng chất hữu cơ mang màu.....	15
1.5. Giới thiệu về cây sen.....	15

1.6. Một số hướng nghiên cứu khả năng hấp phụ tím tinh thể và metyl đỏ	16
Chương 2. THỰC NGHIỆM	19
2.1. Thiết bị và hóa chất.....	19
2.1.1. Thiết bị.....	19
2.1.2. Hóa chất	19
2.2. Chế tạo VLHP từ cây sen	19
2.2.1. Chuẩn bị nguyên liệu	19
2.2.2. Chế tạo vật liệu hấp phụ	20
2.3. Khảo sát cực đại hấp thụ ánh sáng của dung dịch tím tinh thể, metyl đỏ	20
2.3.1. Khảo sát cực đại hấp thụ ánh sáng của dung dịch tím tinh thể.....	20
2.3.2. Khảo sát cực đại hấp thụ ánh sáng của dung dịch metyl đỏ	20
2.4. Xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ của tím tinh thể và metyl đỏ	21
2.4.1. Xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ của tím tinh thể.....	21
2.4.2. Xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ của metyl đỏ	21
2.5. Một số đặc trưng của VLHP.....	21
2.5.1. Diện tích bề mặt riêng (BET)	21
2.5.2. Phổ hồng ngoại (IR).....	21
2.5.3. So sánh khả năng hấp phụ của nguyên liệu và VLHP.....	21
2.5.4. Xác định điểm đẳng điện của VLHP chế tạo được.....	22
2.6. Khảo sát một số yếu tố ảnh hưởng đến khả năng hấp phụ tím tinh thể, metyl đỏ của VLHP theo phương pháp hấp phụ tĩnh	22
2.6.1. Khảo sát ảnh hưởng của pH.....	22
2.6.2. Khảo sát ảnh hưởng của khối lượng VLHP.....	23
2.6.3. Khảo sát ảnh hưởng của thời gian	23
2.6.4. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ.....	24
2.6.5. Khảo sát ảnh hưởng của nồng độ đầu.....	25
Chương 3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	26
3.1. Kết quả khảo sát cực đại hấp thụ ánh sáng của dung dịch tím tinh thể, metyl đỏ.....	26
3.1.1. Kết quả khảo sát cực đại hấp thụ ánh sáng của dung dịch tím tinh thể.....	26
3.1.2. Kết quả khảo sát cực đại hấp thụ ánh sáng của dung dịch metyl đỏ	27

3.2. Kết quả xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ của tím tinh thể và metyl đỏ	28
3.2.1. Kết quả xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ của tím tinh thể	28
3.2.2. Xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ của metyl đỏ	28
3.3. Một số đặc trưng của VLHP	29
3.3.1. Diện tích bề mặt riêng (BET)	29
3.3.2. Phổ hồng ngoại (IR)	29
3.3.3. Kết quả so sánh khả năng hấp phụ của nguyên liệu và VLHP	33
3.3.4. Xác định điểm đẳng điện của VLHP chế tạo được	33
3.4. Khảo sát một số yếu tố ảnh hưởng đến khả năng hấp phụ tím tinh thể, metyl đỏ của VLHP theo phương pháp hấp phụ tĩnh	35
3.4.1. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của pH	35
3.4.2. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của khối lượng	37
3.4.3. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của thời gian	40
3.4.4. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ	43
3.4.5. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của nồng độ đầu	45
3.5. Động học hấp phụ tím tinh thể và metyl đỏ của VLHP	47
3.5.1. Động học hấp phụ tím tinh thể của VLHP	47
3.5.2. Động học hấp phụ metyl đỏ của VLHP	50
3.6. Nhiệt động lực học hấp phụ tím tinh thể và metyl đỏ của VLHP	53
KẾT LUẬN	56
TÀI LIỆU THAM KHẢO	57
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TT	Từ viết tắt	Nội dung
1	BET	Brunauer-Emmet-Teller
2	SEM	Hiển vi điện tử quét
3	VLHP	Vật liệu hấp phụ
4	IR	Phổ hồng ngoại: Infrared Spectroscopy
5	CV	Crystal violet (tím tinh thể)

DANH MỤC BẢNG

Trang

Bảng 1.1: Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về nước thải công nghiệp dệt may	5
Bảng 1.2: Các nguồn chủ yếu phát sinh nước thải công nghiệp dệt nhuộm	7
Bảng 3.1: Kết quả đo độ hấp thụ quang của dung dịch tím tinh thể ở các bước sóng khác nhau	26
Bảng 3.2: Kết quả đo độ hấp thụ quang của dung dịch metyl đỏ ở các bước sóng khác nhau.....	27
Bảng 3.3: Kết quả đo độ hấp thụ quang của dung dịch tím tinh thể với các nồng độ khác nhau.....	28
Bảng 3.4: Kết quả đo độ hấp thụ quang của dung dịch metyl đỏ với các nồng độ khác nhau.....	28
Bảng 3.5 : Kết quả so sánh khả năng hấp phụ của nguyên liệu và VLHP	33
Bảng 3.6: Số liệu xác định điểm đẳng điện của VLHP	34
Bảng 3.7: Ảnh hưởng của pH đến hiệu suất và dung lượng hấp phụ tím tinh thể của VLHP	35
Bảng 3.8: Ảnh hưởng của pH đến hiệu suất và dung lượng hấp phụ metyl đỏ của VLHP.....	36
Bảng 3.9: Ảnh hưởng của khối lượng VLHP đến khả năng hấp phụ tím tinh thể của VLHP	38
Bảng 3.10: Sự phụ thuộc của hiệu suất và dung lượng hấp phụ metyl đỏ của VLHP vào khối lượng VLHP.....	39
Bảng 3.11. Sự phụ thuộc của dung lượng, hiệu suất hấp phụ tím tinh thể của VLHP vào thời gian	40
Bảng 3.12: Sự phụ thuộc của dung lượng, hiệu suất hấp phụ metyl đỏ của VLHP vào thời gian	42
Bảng 3.13: Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ và dung lượng hấp phụ tím tinh thể vào nhiệt độ	43
Bảng 3.14: Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ và dung lượng hấp phụ metyl đỏ của VLHP vào nhiệt độ	44

Bảng 3.15: Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ và dung lượng hấp phụ tím tinh thể của VLHP vào nồng độ đầu	45
Bảng 3.16: Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ và dung lượng hấp phụ metyl đỏ của VLHP vào nồng độ đầu	46
Bảng 3.17: Dung lượng hấp phụ cực đại và hằng số Langmuir	47
Bảng 3.18: Số liệu khảo sát động học hấp phụ tím tinh thể của VLHP	48
Bảng 3.19: Một số tham số động học hấp phụ bậc 1 đối với tím tinh thể	50
Bảng 3.20: Một số tham số động học hấp phụ bậc 2 đối với tím tinh thể	50
Bảng 3.21: Số liệu khảo sát động học hấp phụ tím metyl đỏ của VLHP	51
Bảng 3.22: Một số tham số động học hấp phụ bậc 1 đối với metyl đỏ	53
Bảng 3.23: Một số tham số động học hấp phụ bậc 2 đối với metyl đỏ	53
Bảng 3.24: Kết quả tính K_C tại các nhiệt độ khác nhau.....	54
Bảng 3.25: Các thông số nhiệt động đối với quá trình hấp phụ tím tinh thể và metyl đỏ	55